

Г О Д И Ш Е Н Д О К Л А Д 2 0 0 7

ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ
«РЪКОВОДСТВО НА ВЪЗДУШНОТО ДВИЖЕНИЕ»

Държавно предприятие "Ръководство на въздушното движение"

СЪДЪРЖАНИЕ

Обръщение от генералния директор	5
I. Мисия, визия и стратегически цели на ДП „РВД“	6
II. Функции и управление на ДП „РВД“	7
   Организационна структура и управленски екип	7
III. Основни събития и приоритети за ДП „РВД“ през 2007 г.	8
IV. Международната дейност на ДП „РВД“	12
V. Оперативна дейност	13
VI. Техническо осигуряване на оперативната дейност	15
VII. Безопасност и контрол на качеството	16
VIII. Административно обслужване на дейността и човешки ресурси	17
IX. Финансово-счетоводна дейност	17
X. Планирани основни инвестиции за 2008 г. и задачи, залегнали в бизнес-плана за периода 2007-2011 г.	18
XI. Планирано развитие на човешките ресурси през 2008 г.	19
XIi. Рискове, свързани с дейността на предприятието	19
Годишен финансов отчет	20
Графики	46-47

ОБРЪЩЕНИЕ НА ГЕНЕРАЛНИЯ ДИРЕКТОР

УВАЖАЕМИ ЧИТАТЕЛИ,

Имам удоволствието да представя на вашето внимание Годишния отчет за 2007 година на Държавно предприятие „Ръководство на въздушното движение“ (ДП „РВД“).

В първата година от членството на България в Европейския съюз предприятието положи сериозни усилия за постигането на конкретните цели в областта на обслужването на въздушното движение, свързани с повишаване нивата на безопасност, хармонизиране на оперативните и техническите характеристики на системата за УВД с европейските изисквания, по-нататъшно повишаване на квалификацията на персонала и езиковата компетентност на оперативния състав. Успешното прилагане на европейските правила за достъп до пазара и тарифите реализираме чрез работещ процес за връзки с ползвателите на въздушното пространство, доказал своята ефективност и чрез адекватното отразяване дейността и постиженията на предприятието в публичното пространство.

Последователните действия на ДП „РВД“ по отношение на прилагането на регламентите на Европейския съюз за създаване на Единно европейско небе намериха конкретна реализация в по-нататъшното развитие на съвместния българо-румънски проект във възлагането на проучване за изследване на възможностите, разходите и ползите от установяване на функционален блок от въздушно пространство (ФБВП) DANUBE FAB. В тази посока бяха концентрирани и усилията ни в подготовката на обединяването на районите за полетна информация София и Варна и консолидиране на дейностите по обслужване на въздушното движение в Единния център за УВД – София.

Използвам случая да изразя благодарността на моя екип за усилията на всички колеги от предприятието, участвали активно със знания, опит и воля за успешната реализация на всички тези проекти.

Емануил Радев

Генерален директор
на ДП „Ръководство на
въздушното движение“

МИСИЯ, ВИЗИЯ И СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ НА ДП РВД

Мисия

Предоставяне на висококачествено аeronавигационно обслужване (АНО) за надеждно и ефективно управление на дейността по АНО, поддържайки най-високи нива на безопасност и намалявайки влиянието върху околната среда.

Визия

Конкурентноспособно предприятие, което успешно се справя с предизвикателствата, поставени пред него, от новите реалности и е жизненоспособно в бизнеса по предоставяне на АНО. Лидер в системата на аeronавигационното обслужване в Югоизточна Европа.

Стратегически цели на ДП „РВД“

Основни цели в периода 2007 - 2011 г.

- Разпознаване на ДП „РВД“ като безопасно и конкурентноспособно предприятие от авиационната общност в Европа.
- Ключова роля при осигуряване на АНО в Югоизточна Европа.
- Подобряване на показателите за безопасност, ефикасност и ефективност на АНО

II. Функции и управление на ДП „РВД“

Държавно предприятие "Ръководство на въздушното движение" (ДП „РВД“) е юридическо лице, което притежава свидетелство за извършване на аeronавигационно обслужване и изпълнява държавни функции по предоставяне на аeronавигационни услуги в обслужваното гражданско въздушно пространство на Република България. Основният предмет на дейност на ДП „РВД“ е:

1. управление на въздушното движение за постигане на безопасност, ефективност и редовност на полетите в обслужваното гражданско въздушно пространство;
2. планиране, осигуряване, внедряване, експлоатация и поддържане на съоръжения, системи и оборудуване за комуникационно, навигационно, обзорно, енергийно, светотехническо, метеорологично и аeronавигационно осигуряване на обслужваното въздушно движение и съществуваща инфраструктура;
3. комуникационно обслужване, навигационно обслужване и обслужване по обзора;
4. метеорологично обслужване;
5. аeronавигационно информационно обслужване;
6. метрологично обслужване;
7. информационно обслужване на дейностите по търсене и спасяване на въздухоплавателни средства;
8. управление на системата за безопасност на въздушното движение в рамките на предоставената му компетентност;
9. изпълнение на задълженията на Република България, произтичащи от международни договори в областта на управлението на въздушното движение, по които Република България е страна;
10. събиране на такси за аeronавигационно обслужване.

Оперативното управление на ДП „РВД“ през 2007 г. се осъществява на база система за управление чрез основни цели и задачи, чрез дефиниране, отчитане и контрол на дейностите, извършвани от отделните териториално и/или функционално обособени звена на предприятието.

Организационна структура

Управлението на предприятието се осъществява в съответствие със законовите изисквания на чл. 53а, ал.1 и 2, чл. 53б, чл. 53в, чл. 53г, чл. 53д от ЗГВ, според които органите за управление на предприятието са:

1. Министър на транспорта.
2. Управителен съвет.
3. Генерален директор,

а орган за контрол е Контролният съвет.

Генералният директор при осъществяване на правомощията си се подпомага от трима заместник-генерални директори – по оперативната дейност, по техническа дейност и по административна дейност. Финансово-икономическата дейност на предприятието се ръководи, координира и контролира от главен счетоводител, той и директор на дирекция "Финанси и счетоводство".

Предприятието се състои от централно управление и 5 центъра за обслужване на въздушното движение в София, Варна, Бургас, Пловдив и Горна Оряховица. Централно управление се състои от обща и специализирана администрация и експлоатационни сектори.

III. ОСНОВНИ СЪБИТИЯ И ПРИОРИТЕТИ ЗА ДП „РВД“ ПРЕЗ 2007 Г.

1. Сертифициране на ДП „РВД“ като доставчик на АНО за период от 5 години

В изпълнение на регламентите на Европейския парламент и Съвета и на Европейската комисия за инициативата Единно европейско небе (ЕЕН), ДП „РВД“ бе сертифициран като доставчик на АНО от ГД ГВА в качеството й на национален контролен орган на РБългария. Бяха предприети необходимите корективни действия за отстраняване на предписанията, в резултат на което на 21.06.2007г. предприятието получи сертификат за АНО със срок на валидност 5 години.

2. Резултати от изпитанията за приемане на място на софтуерни версии 1 и 2 на система SATCAS, производство на фирма SELEX-SI

Във връзка с изпълнението на договора за доставка на автоматизирана система за УВД (система SATCAS) с фирма SELEX-SI, продължиха работите по приемане на място на софтуерни версии 1 и 2 на системата за завършване на проекта в неговите оперативно-технически и договорни аспекти.

Вследствие на успешните изпитания през м. юли и м. август 2007 г. бе проведена първоначална оперативна оценка на автоматизираната система за УВД, софтуерни версии 1 и 2. Изпитанията на функционалностите на подсистемата завършиха успешно през месец декември с подписан протокол. След приключването на изпитанията, ДП „РВД“ разполага с най-модерната система за УВД в зоната на ЕВРОКОНТРОЛ, която позволява обединяването на двета района за полетна информация на страната и успешно завършване на проекта за изграждане на ЕЦ за УВД в София. Получено е удостоверение за експлоатационна годност от ГД ГВА.

Успоредно с това бяха провеждени изпитания за приемане на място на радиолокационния тренажор, софтуерни версии 1 и 2, към автоматизираната система. След направения анализ на резултатите от изпитанията, радиолокационния тренажор бе приет през м. септември 2007 г. Дейностите по приемане на място на промените в софтуера, съгласно одобрения корективен план към радиолокационния тренажор към автоматизираната система за УВД, софтуерни версии 1 и 2 се предвиждат през месец март 2008 г.

Проведено е обучение на всички ръководители на полети от РЦ за ОВД София за работа с технологичното оборудване на система SATCAS софтуерна версия 2.

Успоредно с разрешаването на оперативно-техническите въпроси, ДП „РВД“ и фирма SELEX-SI проведоха няколко срещи за уреждане на договорните взаимоотношения между страните във връзка със закъсненията в сроковете и окончателното приключване на договора.

3. Преместване на дейностите по ОВД Варна Контрол в ЕЦ за УВД София.

Във връзка със завършването на работите по договора за доставка на автоматизираната система за УВД от фирма SELEX-SI, е изготвен план за преместването на дейностите по ОВД Варна Контрол в ЕЦ за УВД София. Подготовени са детайлни планове за изпълнение на задачата и са извършени следните дейности:

- Изгответо е предложение за промяна на Европейския аeronавигационен план на ИКАО.
- Създадена е организация за изготвяне на промени в ПООИС.
- Доставка и въвеждане в експлоатация на съответното комуникационно и навигационно оборудване за осигуряване на преходамрежа АНТИМ.
- Въведено е в експлоатация и е извършена преконфигурация на съответното комуникационно осигуряване за преместването на техническите операции в ЕЦ за УВД София.
- Органите за ОВД на съседните страни и международните авиационни организации за предстоящото обединение на органите за ОВД РКЦ София и РКЦ Варна, както и обединение на FIR София и FIR Варна.

Прехвърлянето на операциите от Варна Контрол в ЕЦ за УВД София в цялото въздушно пространство се извърши на 28.02.2008 г.

4. Инициатива на Европейската комисия (ЕК) за Единно Европейско Небе (ЕЕН) и създаване на функционални блокове от въздушно пространство (ФБВП)

Във връзка с двустранната инициатива за създаване на ФБВП на България и Румъния, бе взето участие в семинар, организиран от ЕК и проведен в ЕВРОКОНТРОЛ, в Брюксел на 6 март 2007 г., на който бяха представени всички инициативи за създаване на ФБВП в Европа. Направена бе презентация и на българско-румънската инициатива за създаване на ФБВП.

През м. март 2007 г. генералните директори на двете ДП „РВД“ и ROMATSA подписаха Споразумение за провеждане на тръжна процедура за възлагане на обществена поръчка за извършване на проучване на възможностите за установяване на ФБВП, обхващащ въздушното пространство на РБългария и Румъния. Дейностите по откритата процедура за избор на консултант за извършване на проучване за възможността за създаване на ФБВП на Република България и на Румъния приключиха и през м. септември бе подписан договор от ДП „РВД“ и ROMATSA с избрания консултант - INTEGRA A/S.

Проучването ще се проведе на два етапа – Етап 1 – Проучване на високо ниво и Етап 2 – Детализирано проучване на предпочтителната опция от Етап 1. Етап 1 приключи през м. февруари 2008 г., а Етап 2 – в се очаква да приключи през м. май/юни 2008 г.

Проведена бе среща между представители на ДП „РВД“ и ROMATSA с цел подготовка и провеждане на симулации в ускорено време в ЕЦ за УВД.

5. Инициатива “Разширяване на единното Европейско небе към Югоизточна Европа”: SEE FABA.

ДП „РВД“ участва в срещите на работните пакети по план за управление на проекта, оперативна концепция, както и в срещите на Управителното тяло от Дефинитивната фаза на инициативата SEE FABA. Предприятието бе домакин на шестата среща на Управителния комитет и на първата среща на Социалния форум по инициативата SEE FABA. Организацията и нивото на протоколните срещи и съвещания бяха високо оценени от представителите на ЕК, за което бе изпратено благодарствено писмо до Министъра на транспорта. Предприятието има и участие в работата на новосформираната работна група на високо равнище към SEE FABA с цел преглед и предложения на мерки за ускоряване напредъка по инициативата.

6. Дейности по изпълнение на проекта за реконструкция, разширение и развитие на Летище София, Лот Б2 - Нова пista за излитане и кацане (ПИК)

Във връзка с приключването на проекта за реконструкция и развитие на летище „София“ и изграждането на нова писта, ДП „РВД“ въведе в редовна експлоатация система ILS за точен подход и кацане на полоса 09 (ILS/DME 09) в началото на 2007 г. Изгotten е план за въвеждане на категория II / IIIA на летище София, като в съответствие с него се въведе в редовна експлоатация ILS/DME27 по CAT II.

Предприятието участва активно в работни срещи и ETC по въпроси, свързани с изпълнението, експлоатацията и гаранционния период на системите и съоръженията по ЛОТ Б1 и ЛОТ Б2 и определянето на критичната и чувствителни зони и предстоящото въвеждане на ILS/DME27 на РЦ за ОВД София за категория II / IIIA. Оказано е съдействие при подобряване на гръмозащитата на преносните кабели на конфигурацията между LLZ и DME с нови петточкови протектори. Изгтвена е процедура за ниска видимост на летище София и координиране критерии за деградиране на категорията на ILS/DME27. Извършена е работа по подготовката на съоръженията от пусковите комплекси на Лот Б2 за работа в условията на CAT II.

В експлоатация са въведени I-ви, II-ри и III-ти пусков комплекс на Лот Б2 и II-ри пусков комплекс на Лот Б1 от проекта „Реконструкция, развитие и разширение на Летище София - Нова пистова система, пътеки за рулиране и свързани с тях работи“, включващи светотехническа система, работеща в условията на CAT II/III, енергийна система – средно и ниско напрежение и аварийни и резервиращи източници на ел. захранване – дизел-генератори и UPS.

7. Изграждане на нова летищна контролна кула (ЛКК) на Летище „София“

Друг важен проект за предприятието във връзка с реконструкцията и развитието на летище „София“ е изграждането на нова кула за осигуряване на АНО на летище „София“. До момента във връзка с неговото изпълнение е разработен предварителен вариант на „пътна карта“ за изпълнението на проекта. Получено е разрешение от ГВА за височина на ЛКК от 55 метра.

Разработена е конкурсна програма за придобиване на идеен проект, което е съгласувана с ГД ГВА, КАБ, САБ и КИИП. Предстои съгласуване с МТ.

8. Процедура за обучение по английски език за ръководители на полети (РП) за покриване на категория 4 по ИКАО

Завърши провеждането на процедура по реда на Закона за гражданско въздухоплаване за обучение по авиационен английски език за РП в англоговоряща страна с цел покриване на изискването за владеене на английски език от РП най-малко на категория 4 по ИКАО. Сключен бе договор с Mayflower college в Плимут, Обединеното кралство.

9. Социален диалог

Социалният диалог в ДП „РВД“ протича основно в рамките на Съвета за социално сътрудничество. С консенсус са приети актуализирани Вътрешни правила за организация на работната заплата. На този форум са обсъдени социалната програма във връзка с преместването на органа за ОВД Варна „Контрол“ в ЕЦ за УВД София и международната дейност на предприятието по създаване на ФБВП на РБългария и Румъния.

През следващата година предстои изменение и допълнение на Колективния трудов договор и обсъждане на проект за промени в структурата на ДП „РВД“.

10. Идентифициране на допълнителни възможности за подобряване на ефективността при осъществяване на дейностите на ДП „РВД“

ДП „РВД“ отчита устойчива тенденция за повишаване на ефективността на дейността при осигуряване на АНО. Предприятието е набелязalo набор от мерки, които могат да доведат до идентифициране на допълнителни възможности за оптимизиране на разходите за АНО и за повишаване на ефективността на дейността в краткосрочен и дългосрочен план. За провеждането им се търси и необходимото съдействие и от ГД ГВА и Министерството на транспорта.

В последните няколко години ДП „РВД“ успява да поддържа относително постоянно ниво на общите разходи за АНО, независимо от нарастването на цените на стоките и услугите в страната. Това съчетано с интензивното нарастване на трафика и плавното намаляване на състава доведе до повишаване на ефективността на дейността.

Като едни от основните цели на бизнес-плана на предприятието са заложени достигането на стойност по-ниска от 400 евро на показателя евро на съставен контролиран час и намаляване на таксовата единица прелитане под 40 евро до 2011 г. Повече информация относно повишаването на ефективността на дейността има в докладите на Комисията за преглед на дейността (PRC) на ЕВРОКОНТРОЛ.

Освен с набелязаните до момента мерки за повишаване на ефективността, в посока за подобряването ѝ, са изгответи нови графици за работното време на ЛЦ за ОВД Горна Оряховица и на ОВД Варна Контрол във връзка с преместването в ЕЦ за УВД София. Подобряването на ефективността на дейността е постоянен процес, който ще продължи и през следващите години.

11. Срещи по Програмата за управление на отношенията с клиентите

Направление Од организира срещи между представители на МТ, ДП „РВД“, „Летище София“ ЕАД, СЛГА, АБА и авиокомпании „ВАС“ и „България Еър“ с цел подобряване на ефективността при осъществяване на дейностите на ДП „РВД“. Изгответ е протокол от срещата и са набелязани конкретни предложения, които да бъдат проучени и при възможност въведени. В писмо до ГД ГВА са определени срокове за въвеждане на единиците фут, морска миля и възел във въздушното пространство на РБългария. На 07.06.2007 г. и на 12.10.2007 г. се провеждаха двустранни консултивни срещи по въпросите за таксите за АНО.

Като израз на създадените добри взаимоотношения между ДП „РВД“ и IATA и значително подобряване според представителите на авиопревозвачите на консултивният процес, предстои подписване на двустранно споразумение за сътрудничество, което ще изведе ДП „РВД“ сред организациите за ОВД, които са най-силно ангажирани за подобряване на своята ефективност и продуктивност при предоставяне на АНО.

IV. МЕЖДУНАРОДНАТА ДЕЙНОСТ НА ДП „РВД“

Международната дейност на ДП „РВД“ през 2007 г. се характеризира с интензивно и активно участие на ръководството и представители на предприятието в работата на организациите в областта на въздушното движение, в които Република България членува:

Международна организация за гражданска авиация (ИКАО) - Република България е член на Международната организация за гражданска авиация (ИКАО) по силата на присъединяване към Чикагската конвенция, обнародвана в ДВ, бр. 55/94 г., (в сила за страната ни от 8 юли 1967 г.), за което е подписан указ на Президиума на Народното събрание № 596 от 4 август 1966 г., об. в ДВ, бр. 62/66 г.

Европейска конференция за гражданска авиация (ЕКГА) и участие в съвещанията на министрите на транспорта на страните-членки на ЕКГА (MATSE) - Република България е приета за член на ЕКГА през юни 1991 г. ЕКГА предлага форум за дискусии и приемане на решения на европейските министри на транспорта - MATSE (ECAC Transport Ministers on the Air Traffic System in Europe).

Европейска организация за безопасност на въздухоплаването (ЕВРОКОНТРОЛ) – Република България е член на Европейската организация за безопасност на въздухоплаването (ЕВРОКОНТРОЛ) от 1 юни 1997 г.

Организация за граждански аeronавигационни услуги (CANSO) - ДП „РВД“ е пълноправен член на организацията за граждански аeronавигационни услуги (CANSO) от месец август 2004г.

Международна асоциация “Информационно-координационен съвет по въпросите на таксите в сферата на аeronавигационното обслужване” ИКСАНО - ДП „РВД“ е член от 19.12.2005 г.

Меморандум за разбирателство относно сътрудничеството в областта на УВД в Югоизточна Европа (ACE) между България, Румъния, Турция и Молдова, подписан на 8 юли 2003г. в гр. Страсбург на среща на високо равнище на директорите на гражданската авиация на страните от региона под егидата на ИКАО и ЕВРОКОНТРОЛ.

Инициатива ДП „РВД“ и ROMATSA за създаване на необходимите условия за установяването на функционален блок от въздушно пространство (BUL ROM FAB), подписана на 21 октомври 2004 г.

Инициатива на Европейската комисия за “Разширяване на Единното европейско небе към Югоизточна Европа” (SEE – FABA) (Single European Sky Extension to South-Eastern Europe), подписана на 1 април 2005 г. в град Брюксел, Белгия в рамките на среща на ниво Главни дирекции на гражданските авиации на Албания, Босна и Херцеговина, България, Хърватска, Бивша Югославска Република Македония, Румъния, Сърбия и Черна гора, Мисията на обединените нации в Косово (UNMIK), Пакта за стабилност за Югоизточна Европа, ЕВРОКОНТРОЛ, ИКАО, НАТО, както и представители на Италия и Гърция.

V. ОПЕРАТИВНА ДЕЙНОСТ

Основната дейност на отдел ОВП е свързана с изпълнение на плановите задачи за постигане на стратегическите цели, определени в „План за дейностите в ДП „РВД“ през 2007 г.“

През последните няколко години бяха създадени всички предпоставки за обединението на РПИ София и РПИ Варна. Тази значителна крачка напред е свързана с плановете на ДП „РВД“ за развитието на въздушното пространство (ВП) и е в унисон с общоевропейските изисквания за окрупняване на блоковете ВП. Подготвено е предложение за изменение на Европейския аeronавигационен план, предложение за изменение на сборника АИП на Република България, направени са изменения и допълнения на процедурите, залегнали в „План за осигуряване на ОВД при извънредни ситуации“ (ПООИС), нови секторни конфигурации в автоматизираната система за ОВД - SATCAS софтуерна версия 2 и са преизчислени минималните височини за функцията MSAW на системата.

Дейностите по преглед и оптимизиране на ВП в районите на летищата и извън тях имат постоянен характер. Те са насочени към удовлетворяване на изискванията на авиационните оператори за директни маршрути и оптимални полетни височини при спазване на критериите за безопасност. В тази връзка са подгответи сценарии за организация на ВП (секторизация и трасова мрежа) за провеждане на симулации в ускорено и реално време с цел изменение на трасовата мрежа в съответствие с решенията на групата RDGE на ICAO и подгрупата RNDSG на Eurocontrol. Проведена е симулация в ускорено време с участие на колегите от румънското ръководство на въздушното движение във връзка с дейностите по създаване на предпоставки за изграждане на общ функционален блок ВП. Изготвени са нови и са променени съществуващи схеми за отлитане и долитане от/до летищата за обществено ползване. Предстои, за летищен район София, да бъдат утвърдени минималните височини, до който ръководителите на полети ще могат да дават указания на екипажите за снижение на въздухоплавателните средства с използване на средствата за обзор.

През 2007 г. бяха обслужени общо 472,229 полета, което представлява увеличение от 11.56% в сравнение с 2006 г. Прелитащите ВС достигнаха 371,168, което представлява увеличение от 10.75%, а излитащите и кащащите ВС достигнаха 101,061, което отговаря на увеличение от 14.61% в сравнение с предходната година. През следващата година се очаква устойчива тенденция на нарастване трафика (прелитащи и излитащи и кащащи с 8%).

В резултат на навременните анализи и предприети мерки, през 2007 г. ДП „РВД“ няма отчетени закъснения на полетите по причини, свързани с организацията на въздушното пространство на Република България. За този положителен резултат са спомогнали усилията на всички участници в обслужването на въздушното движение – оперативни и технически и използването на съвременни технически средства и системи.

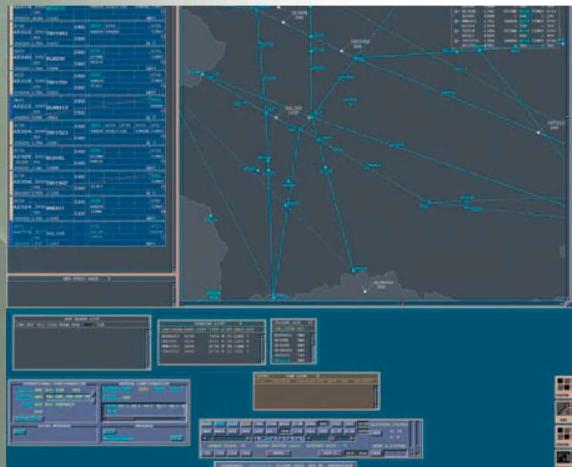
Продължава работата по подобряване на дейностите по гъvkавото използване на въздушното пространство на Република България. Предвид изключителната важност на задачата за предоставяне на равна възможност за достъп до ВП на страната от всичките му ползватели, със съвместна заповед на генералния директор на ДП „РВД“ и командвация на BBC е сформирана работна група за подготовка на проект за актуализиране на съществуващите наредби и инструкции с цел повишаване на ефективността при използване на въздушното пространство.

Дейностите по преглед и оптимизиране на организацията и процедурите в районите на летищата и извън тях имат постоянен характер. Те са насочени към удовлетворяване на изискванията на авиационните оператори за осигуряване на капацитет, качество на обслужването и повишена ефективност на системата с цел намаляване на оперативните разходи на ползвателите, при спазване на зададените критерии и нива по безопасност. При вземане на решения за оптимизация на процедурите и повишаване на капацитета, особено важен критерий се счита намаляването на влиянието на системата за ОВД върху околната среда.

През 2007 г. започна усилена работа по разпознаване на ДП „РВД“ като безопасно и конкурентноспособно предприятие от авиационната общност в Европа. ДП „РВД“ проведе множество срещи с партньорите си, създавайки основи за диалог и ползотворна работа.

В ДП „РВД“ стартира усилена работа по утвърждаването ключовата си роля при осигуряване на АНО в Югоизточна Европа. Започна първият етап от проучването на консултантската фирма INTEGRA относно възможностите за създаване на ФБВП с ROMATSA, на който бяха разгледани три възможности за бъдещо коопериране и работа на двете организации.

Аeronavigационно информационно обслужване

Службата за Аeronавигационното информационно обслужване (АИО) е сертифицирана по изискванията на стандарта ISO 9001:2000 и притежава валиден сертификат от UKAS QUALITY MANAGEMENT до м. декември 2009 г. за предоставяното АИО. През 2007г. бяха успешно проведени вътрешен и външен одити на внедрената Система за управление на качеството (СУК).

В изпълнение на планираната в дългосрочен план цел за преминаване от процес на ръчна обработка на аeronавигационната информация и печатни форми на аeronавигационните публикации към единен автоматизиран процес на обработка и разпространение на аeronавигационните данни с цел подобряване на ефективността и интегритета на данните и намаляване на възможните грешки в резултат на човешкия фактор през 2007г. отдел АИО предостави директен достъп в PDF формат до аeronавигационните публикации на Р България

за ползване от всички служители на вътрешния портал на ДП „РВД“, като отдела има готовност да публикува и разпространява сборника AIP на електронен носител /CD-Rom/, което ще бъде осъществено след очакваната промяна на нормативната уредба.

В изпълнение на планираните измерими цели от СУК за 2007 г., относно повишаване качеството и нивото на предоставяното АИО, отчетохме намаляване на броя на техническите грешки при изльчването на български NOTAM, като процента на допуснатите такива представлява 1.43 % от общия брой (1428) на изльчените NOTAM съобщения.

Авиометеорологично обслужване

„Авиометеорологично обслужване“ (АМО) е сертифицирано по стандартите на ISO 9001:2000 до м. декември 2009 г., след проведени вътрешни и външни одити (от фирмата UKAS QUALITY MANAGEMENT);

Повишено е качеството на изготвяните прогнози, предупреждения, съобщения METAR/SPECI, локални редовни специални сведения и предоставяната услуга ATIS, които са в следствие на изпълнените „Измеримите цели на АМО“ за 2007 г.;

Проведени са курсове за „Опасни явления за авиацията в зоната на отговорност на ЛКК/СКП“, „Информация Sigmet“ и други необходими за подобряване нивото на метеорологичното обслужване.

Развитие и лицензиране на ръководителите на полети (РП)

Дейностите по организиране на подбора, обучението, лицензирането и повишаването на квалификацията на РП са основани на програмата FEAST на ЕВРОКОНТРОЛ.

За осигуряване на работните места на органите за ОВД в страната, са разработени планове за обучение и развитие на РП, както следва:

- годишен перспективен план за обучение на РП;
- три годишен план за обучение на РП и осигуряване на работните места с необходимия брой РП;

- план на ДП „РВД“ за въвеждане на езиковите изисквания за РП в съответствие с препоръките на ИКАО;
- Разработване на „Пътна карта на дейностите, свързани с въвеждане на езиковите изисквания на ИКАО за авиационния персонал“ и представянето ѝ пред ГД ГВА.

VI. ТЕХНИЧЕСКО ОСИГУРЯВАНЕ НА ОПЕРАТИВНАТА ДЕЙНОСТ

По изпълнение на приоритетите, залегнали в бизнес плана на предприятието през 2007 г. е отчетено изпълнението на следните дейности.

Във връзка с техническото осигуряване на оперативната дейност техническия персонал, обслужващ системи по КНО, бе лицензиран и притежава свидетелства за правоспособност за техническо обслужване.

Комуникация

По отношение на осигуряването на комуникационно обслужване са извършени са дейности по текущо съгласуване с чуждестранни и национални органи за ОВД и институции (ROMATSA, UkSATSE, DHMI, BBC на МО, КРС и др.) на промени и оптимизация на съществуващата комуникационна инфраструктура. Осигурено е управление и планиране на аeronавигационния радиочестотен спектър, текущо поддържане на база данни по таблица COM2, COM3 и COM4 на ИКАО, актуализиране на радиочестотния ресурс в съответствие с новата секторизация на въздушното пространство.

Разширена и оптимизирана е изградената телекомуникационна мрежа. Изградената посредством IP маршрутизатори регионална IP международна мрежа е разширена с допълнителни цифрови линии и функционалност. Проведени са срещи с представители на Украйна, Румъния, Гърция, Турция и Македония за подобряване на качеството на телекомуникационното обслужване в региона, което допринесе за предоставянето на високо качествено и безопасно обслужване. Извършена е доставка на УКВ радиооборудване за внедряване на 8,33kHz канално отстояние за целите на радиовръзка въздух-земя.

Навигация и метеотехника

Въведена е по-висока категория на опериране CAT II на инструменталната система за кацане ILS/DME27 на летище София. Предстои въвеждане на опериране на системата ILS/DME27 на летище София по CAT IIIA през 2008 год. Въведена е в експлоатация система за кацане ILS/DME 09 на летище София по CAT I. Сключен е договор между ДП „РВД“ и фирмата VAISALA за модернизация на автоматизираната метеорологична наблюдателна система на РЛЦ за ОВД Варна, в съответствие с настъпилите изменения на ICAO Annex 3. Предстои въвеждане в експлоатация през 2008 год. В съответствие с политиката за безопасно и качествено техническо обслужване се провеждаха фирмени курсове за обучение на оперативния персонал по DVOR/VORSN400 и DME FSD45. Обучението и поддържането на квалификацията на оперативния персонал ще продължи и през 2008 год.

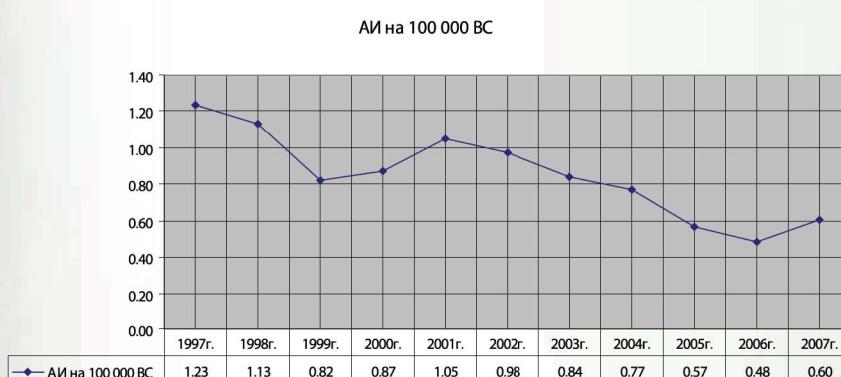
VII. БЕЗОПАСНОСТ И КОНТРОЛ НА КАЧЕСТВОТО

Безопасността е основният приоритет за цялостната дейност на ДП „РВД“. Тя концентрира в себе си продукта на дейностите по оперативните, техническите и финансовите аспекти и е в тясно взаимодействие с изискванията по качеството.

Независимо от трайната тенденция по увеличение на трафика (общото увеличение за 2007 г е с 11.47%) в средносрочен план предприятието запазва приемливи нива на безопасност при УВД (виж. Графика 1).

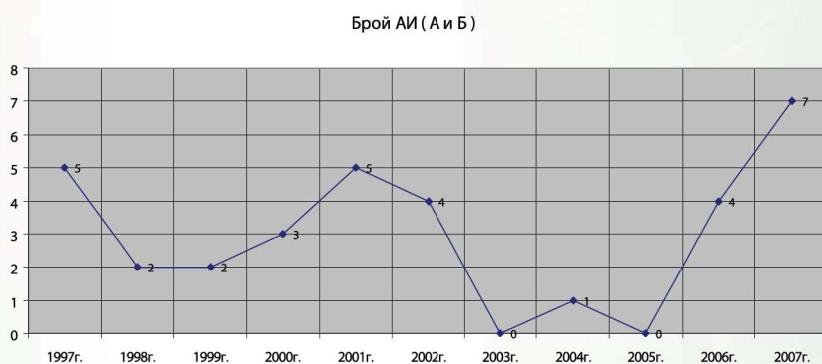
Брой авиационни инциденти (АИ) на 100 000 обслужени въздухоплавателни средства (ВС) (единадесет периода с обхват от по пет последователни години - с припълзване).

Графика 1

През 2007 г. имаме регистриран ръст на събитията, свързани с безопасността от категории А и Б в сравнение с предходните години (виж. Графика 2).

Графика 2

Абсолютният брой на авиационните инциденти през 2007 г. бележи максимум за разглежданият 11 годишен период, докато относителният такъв (АИ на 100,000 полета) е под средния за периода. С голяма степен на вероятност може да се твърди, че високия брой на събитията от категории А и Б в сравнение с предходните години се дължи, както на динамичния процес по обновяване и модернизиране на всички елементи на системата за УВД – технологии, техника и хора, така и на рязкото подобряване на работата на системите за доброволно и задължително докладване. ДП „РВД“ се стреми своевременно да идентифицира рисковите фактори/зони и да приложи ефективни практики за подобряване на достигнатото ниво на безопасност. За целта в максимална степен се използва сътрудничеството с ЕБРОКОНТРОЛ, ГД ГВА, Техническия университет – София, ВВС и ROMATSA (в рамките на инициативата BUL-ROM FAB).

Главните усилия са насочени към усъвършенстването и повишаването на ефективността на системата за управление на безопасността, разширяването на нейния обхват и на прилаганите

методи и форми за контрол и оценка на постигнатото ниво на безопасност.

Основните направления са свързана със системата за идентифициране, оценка и управление на риска, както и правилното разбиране и прилагане на персоналните отговорности от ръководния и изпълнителски състав.

През 2007 г. беше склучен договор с консултантска фирма за изграждане на Система за управление на качеството (СУК) в съответствие със стандарта ISO 9001:2000, като бе извършен задълбочен диагностичен одит на предприятието. Започна цялостен преглед на съществуващите вътрешни нормативни документи, за унифициране на изискванията към управлението на документи и записи.

Обучени бяха 200 служители от всички направления, разпределени на пропорционален принцип, по изискванията на горепосочения стандарт.

В съответствие с изискванията на т. 3.2, Анекс 1 на Регламент 2096/21.12.2005, от м. декември 2007 г. бе въведена Система за управление на качеството (СУК) обхващаща цялостната дейност на ДП „РВД”, която предстои да бъде сертифицира през м. май 2008г.

VIII. Административно обслужване на дейността и управление на човешките ресурси

Основните процеси в областта на управление на човешките ресурси през 2007 г. бяха насочени към повишаване на качеството на кадровия потенциал на предприятието, като основен ресурс за постигане на стратегическите цели и повишаване на ефективността при ОВД.

През изминалата година продължи прилагането на политиката на провеждане на вътрешни и външни подбори, както и развиването й чрез завишиване на критериите за заемане на длъжности в предприятието и провеждане на специализирани изпити за оценяване и класиране на кандидати. Това доведе до повишаване на образователното и професионално равнище на служителите, обусловено от въведените нови системи и технологии на работа.

За достигане на Европейско ниво на развитие на професионалните умения и квалификация през 2007 г. на служителите бяха проведени редица мероприятия в Програмата за професионално обучение на ДП „РВД“. Програмата включва организиране и реализация на професионално обучение на служителите под формата на участие в професионални курсове, семинари, конференции в страната и чужбина. Бяха проведени вътрешноведомствени курсове и семинари на различна тематика относно прилагане на нормативи и процедури, новите принципи в организацията на работа, както и за координиране на дейността между структурните звена в ДП „РВД“.

Основен акцент на социалната политика през 2007 г. беше активният диалог със социалните партньори по всички въпроси, свързани с подобряване условията на труд в предприятието и реализация на стратегическите цели, които имат отражение върху човешките ресурси.

IX. Финансово-счетоводна дейност

През 2007 г. процесите във финансово-счетоводната дейност бяха насочени към покриване на изискванията на националното и европейското законодателство.

Във връзка с промените на националното законодателство бяха актуализирани счетоводния софтуер и софтуера за изчисление на работната заплата.

За покриване на изискванията на европейските регламенти, е въведена Система за отчитане на разходите за целите на формирането на разходната база и за определяне на таксите за аeronавигационно обслужване и свързаните с нея финансово-счетоводни дейности. Системата е основана на концепцията за разходните центрове. Приключена е работата по изготвянето на прототипа на софтуерното осигуряване за автоматизиране на дейностите по формиране на разходната база за АНО при прелитане и в зоната на летищата.

Видно от годишния финансов отчет ДП „РВД“ е в добро финансово състояние, което му позволява да изпълнява възложените му от държавата функции и задачи.

Финансов анализ

Съгласно показателите за финансов анализ е видно, че Предприятието е в много добро финансово състояние. Стойностите на показателите, характеризиращи дейността му, са както следва (в скоби са посочени стойностите от 2006 г.):

1. Нетни приходи от продажби (НПП) – 161,793 хил. лв. (145,500), от тях 160,575 (144,161) хил. лв. са от аeronавигационни такси. Перспективите са размерът на приходите от такси през следващата година да нарастне.
2. Нетни приходи от продажби на един зает – 126 (111) хил. лв. Този показател също отчита повишение спрямо предходната година.
3. Печалба / загуба от дейността в % - 10.98% (7.36%)
4. Коефициент на обща ликвидност – 7.32 (4.22)
5. Коефициент на финансова автономност – 10.88 (7.71)
6. Брой на обслужени единици /БОЕ/ на един зает – 1,270 (1,110)

Отчетните показатели са по-добри в сравнение със заложеното в плана за 2007 г. и също са по-добри от отчета за 2006 г.

X. ПЛАНИРАНИ ОСНОВНИ ИНВЕСТИЦИИ ЗА 2008 Г. И ЗАДАЧИ, ЗАЛЕГНАЛИ В БИЗНЕС-ПЛАНА ЗА ПЕРИОДА 2007-2011 Г.:

4. Доставка на оборудване за въвеждане на система за разпространение на аeronавигационна информация във въздушно пространство „клас G“ – GAMET.
5. Внедряване на нова система за контрол и управление на наземното движение на летище София A-SMGCS. Тя ще подобри качествено условията на работа на ръководител полети на работно място Кула.

6. Провеждане на конкурс за придобиване на идееен проект за изграждане на Нова летищна контролна кула на летище София с прилежаща инфраструктура към нея".

7. Подготовка на процедури и избор на Консултант и Изпълнител за проектиране и изграждане на „Нова летищна контролна кула с прилежаща инфраструктура към нея".

XI. ПЛАНИРАНО РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ ПРЕЗ 2008 г.

При управлението на човешките ресурси се следва заложената политика в бизнес-плана на предприятието за плавно намаляване на числеността на състава, съвместяване на функции чрез допълнително обучение и повишаване на производителността на труда. Числеността на състава в предприятието се очаква да достигне 1,150 души при около 1250 в момента.

Важно значение при развитието на човешките ресурси ще имат резултатите от Етап II на проучването за създаването на ФБВП във въздушното пространство на България и Румъния, което се очаква да приключи през м. май/юни 2008 г.

XII. РИСКОВЕ, СВЪРЗАНИ С ДЕЙНОСТТА НА ПРЕДПРИЯТИЕТО

Валутен риск

Предприятието е изложено на валутен риск от покупки, продажби и получени заемни средства, деноминирани в чуждестранна валута. Българският лев е фиксиран към еврото в съотношение 1:1,95583. Валутният риск за ДП „РВД“ е породен основно от евентуални транзакции в щатски долари. Ръководството контролира валутния риск чрез фиксиране на покупните, продажните цени и заемите в левове или евро.

Лихвен риск

Предприятието използва лихвени заеми и кредити, които са изплатени през 2007 г. се изплащат въз основата на фиксирани лихвени проценти, поради което лихвеният риск е оценен като нисък.

Приложения:

1. Национални таксови единици на страните-членки на Евроконтрол -2007 г.
2. Обслужени единици от страните-членки на Евроконтрол – 2007 г.
3. Изменение на националната таксова единица на България за периода 2003-2007 г.

Емануил Радев
Генерален директор

ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

към 31 декември 2007 г.

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР

ДО ОБЩОТО СЪБРАНИЕ НА ЕДНОЛИЧНИЯ СОБСТВЕНИК НА ДП „РЪКОВОДСТВО НА ВЪЗДУШНОТО ДВИЖЕНИЕ“ гр. София

Доклад върху финансовия отчет

Ние извършихме одит на приложния финансов отчет на ДП „Ръководство на Въздушното Движение“, включващ счетоводния баланс към 31.12. 2007 г., отчет за доходите, отчет за паричните потоци и отчет за промените в собствения капитал за годината, завършваща на тази дата, както и обобщеното оповествяване на съществените счетоводни политики и другите пояснителни приложения.

Отговорност на Ръководството за финансовия отчет

Отговорността за изготвянето и достоверното представяне на този финансов отчет в съответствие с Международните стандарти за финансови отчети се носи от ръководството на дружеството. Тази отговорност включва: разработване, внедряване и поддържане на система за вътрешен контрол, свързана с изготвянето и достоверното представяне на финансови отчети, които да не съдържат съществени неточности, отклонения и несъответствия, независимо дали те се дължат на измама или на грешка; подбор и приложение на подходящи счетоводни политики; изготвяне на приблизителни счетоводни оценки, които да са разумни при конкретните обстоятелства.

Отговорност на одитора

Нашата отговорност се свежда до изразяване на одиторско мнение върху този финансов отчет, основаващо се на извършения от нас одит. Нашият одит бе проведен в съответствие с професионалните изисквания на Международните одиторски стандарти. Тези стандарти налагат спазване на етичните изисквания, както и одитът да бъде планиран и проведен така, че ние да се убедим в разумна степен на сигурност доколко финансовият отчет не съдържа съществени неточности, отклонения и несъответствия.

Одитът включва изпълнението на процедури, с цел получаване на одиторски доказателства относно сумите и оповествяванията, представени във финансовия отчет. Избраните процедури зависят от преценката на одитора, включително оценката на рисковете от съществени неточности, отклонения и несъответствия във финансовия отчет, независимо дали те се дължат на измама или на грешка. При извършването на тези оценки на риска одиторът взема под внимание системата за вътрешен контрол, свързана с изготвянето и достоверното представяне на финансовия отчет от страна на предприятието, за да разработи одиторски процедури, които са подходящи при тези обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на системата за вътрешен контрол на предприятието. Одитът също така включва оценка на уместността на прилаганите счетоводни политики и разумността на приблизителните счетоводни оценки, направени от ръководството, както и оценка на цялостното представяне във финансовия отчет.

Считаме, че извършеният от нас одит предоставя достатъчна и подходяща база за изразеното от нас одиторско мнение.

Мнение

В резултат на проверката удостоверяваме, че финансовият отчет представя достоверно, във всички съществени аспекти, финансовото състояние на ДП „Ръководство на Въздушното Движение“ към 31 декември 2007 година, както и за финансовите резултати от дейността и за паричните потоци за годината, завършваща тогава, в съответствие със Закона за счетоводството и Международните стандарти за финансови отчети.

Доклад върху други правни и регуляторни изисквания

Ние извършихме проверка на годишния доклад за дейността относно съответствието му с годишния финансов отчет за същия отчетен период съгласно изискванията на Закона за счетоводството.

В резултат на проверката удостоверяваме съответствието между **годишния доклад за дейността и годишния финансов отчет към 31.12.2007 г. на ДП „Ръководство на Въздушното Движение“** по отношение на финансовата информация.

27.03.2008 г.
София

**Заличена информация
на основание чл. 2, ал. 2,
т. 5 от ЗЗЛД**

Рег.
/пр.

Годи
ръководител
одитор

Отчет за доходите

За годината, приключваща на 31 декември 2007 г.

<i>В хиляди лева</i>	Бел.	2007	2006
Приходи от продажба на услуги	1	160,575	144,161
Други приходи	1	822	1,339
		<hr/>	<hr/>
		161,397	145,500
Разходи за материали	2	(4,535)	(4,819)
Разходи за външни услуги	3	(17,691)	(19,196)
Разходи за амортизации	9,10	(26,176)	(25,949)
Разходи за персонал	4	(88,286)	(79,492)
Загуби от обезценки	5	-	(110)
Други разходи	6	(6,993)	(5,226)
		<hr/>	<hr/>
		(143,681)	(134,792)
Печалба от оперативната дейност		<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>
		17,716	10,708
Нетни финансови приходи	7	5,374	4,801
Печалба преди данъци		<hr/>	<hr/>
		23,090	15,509
Приходи/ (разходи) за данъци	8	(953)	238
Нетна печалба за годината		<hr/>	<hr/>
		22,137	15,747

Отчетът за доходите следва да се разглежда заедно с бележките към него, представляващи неразделна част от финансовите отчети, представени на страници от 26 до 45.

Емануил Радев
Генерален директор

Красиян Тинчев
Главен счетоводител

проф. д-р Бисер Славков
Регистриран одитор

Дата: 24 Март 2008 г.

Счетоводен баланс

За годината, приключваща на 31 декември 2007 г.

<i>В хиляди лева</i>	Бел.	2007	2006
Активи			
Имоти, машини, съоръжения и оборудване	9	232,462	257,024
Нематериални активи	10	19,919	19,287
Активи по отсрочени данъци	11	1,210	844
Общо дълготрайни активи		253,591	277,155
Материални запаси	12	3,275	3,780
Търговски и други вземания	13	30,117	30,977
Пари и парични еквиваленти	15	201,805	171,757
Общо краткотрайни активи		235,197	206,514
Общо активи		488,788	483,669
Капитал и резерви			
Основен капитал	16	129,758	129,758
Резерви		295,849	282,602
Натрупана печалба (загуба)		22,051	15,747
Общо капитал и резерви		447,658	428,107
Задължения			
Задължения по банкови заеми	17	-	-
Провизии за обезщетения при пенсиониране	19	7,141	4,740
Финансирация		13	14
Пасиви по отсрочени данъци	11	2,122	2,438
Сума на дългосрочни задължения		9,276	7,192
Задължения по банкови заеми	17	-	7,422
Провизии за обезщетения при пенсиониране	19	3,230	4,076
Търговски и други задължения	18	28,624	36,872
Финансирация		-	-
Сума на краткосрочни задължения		31,854	48,370
Общо капитал и пасиви		488,788	483,669

Счетоводният баланс следва да се разглежда заедно с бележките към него, представляващи неразделна част от финансовите отчети, представени на страници от 26 до 45.

Емануил Радев
Генерален директор

Красиян Тинчев
Главен счетоводител

проф. д-р Бисер Славков
Регистриран одитор

Дата: 24 Март 2008 г.

Отчет за промените в капитала

За годината, приключваща на 31 декември 2007 г.

В хиляди лева	Основен капитал	Специфичн и резерви	Други резерви	Неразпредел ена печалба	Общо
Баланс към 1 януари 2006 г.	129,758	20,959	246,689	14,954	412,360
Печалба за текущата година	-	-	-	15,833	15,833
Корекция на печалбата				(86)	(86)
Разпределение на печалбата от 2005 г.	-	2,049	12,905	(14,954)	-
Активи, отписани за сметка на резервите	-	-	-	-	-
Баланс към 31 декември 2006 г.	129,758	23,008	259,594	15,747	428,107
Баланс към 1 януари 2007 г.	129,758	23,008	259,594	15,747	428,107
Печалба за текущата година				22,137	22,137
Разпределение на печалбата от 2006 г.		1,583	14,250	(15,833)	-
Активи отписани за сметка на резервите			(2,586)		(2586)
Баланс към 31 декември 2007 г.	129,758	24,591	271,258	22,051	447,658

Отчетът за промените в капитала следва да се разглежда заедно с бележките към него, представляващи неразделна част от финансовите отчети, представени на страници от 26 до 45.

Емануил Радев
Генерален директор

Красиян Тинчев
Главен счетоводител

проф. д-р Бисер Славков
Регистриран одитор

Дата: 24 Март 2008 г.

Отчет за паричните потоци

За годината, приключваща на 31 декември 2007

<i>В хиляди лева</i>	Бел.	2007	2006
Основна дейност			
Нетна печалба преди данъци		23 090	15,509
Корекции за:			
Разходи за амортизации	9,10	26,176	25,949
Загуби/(Печалби) от обезценка		(307)	110
Провизии за обезщетения при пенсиониране		4,952	1,360
Нетни (приходи)/разходи за лихви		(5,390)	(4,598)
Нереализирани курсови разлики		(49)	(308)
(Печалба)/Загуба от отписани дълготрайни активи		1 642	40
Оперативна печалба преди промени в оборотен капитал и провизии		50,114	38,062
(Увеличение)/намаление на дебитори		(5)	1,902
(Увеличение)/намаление на материални запаси		632	(69)
Увеличение/(намаление) в кредитори		754	(4,429)
Парични потоци от операции		51,495	35,466
Платени данъци върху печалбата		(217)	(362)
Парични потоци от оперативна дейност		51,278	35,104
Инвестиционна дейност			
Получена лихва		5,079	4,401
Плащания по придобиване на машини, съоръжения и оборудване		(2,398)	(11,988)
Плащания по придобиване на нематериални активи		(16,314)	(559)
Парични потоци от инвестиционна дейност		(13,633)	(8,146)
Финансова дейност			
Платени суми по заеми		(7,334)	(14,625)
Платени лихви по заеми		(263)	(983)
Парични потоци от финансова дейност		(7,597)	(15,608)
Нетно увеличение / (намаление) на пари и парични еквиваленти		30,048	11,350
Пари и парични еквиваленти в началото на периода	15	150,243	138,893
Пари и парични еквиваленти в края на периода	15	180,291	150,243

Отчетът за паричните потоци е съставен по косвения метод и следва да се разглежда заедно с бележките към него, представляващи неразделна част от финансовите отчети, представени на страници от 26 до 45.

Емануил Радев
Генерален директор

Красиян Тинчев
Главен счетоводител

проф. д-р Бисер Славков
Регистриран одитор

Дата: 24 Март 2008 г.

Правен статут

ДП "Ръководство на Въздушното Движение" (РВД, или Предприятието) е дружество със седалище в Република България. На 1 януари 2001 г. то е регистрирано като държавно предприятие. Преди това Предприятието е извършвало дейността си като дирекция към Министерството на транспорта и съобщенията. Към момента, Министърът на Транспорта упражнява правата на едноличния собственик.

Предприятието изпълнява функциите по предоставяне на аeronавигационни услуги в гражданското въздушно пространство на Република България. Основните извършвани дейности включват: предоставяне на разрешения за полети над територията на България; управление и контрол на въздушния трафик над страната и околното въздушно пространство; предоставяне на информационни, комуникационни и метеорологични услуги.

Дейността на Предприятието е регламентирана със Закона за гражданското въздухоплаване и с Правилник за устройството, функциите, и дейността на ДП „Ръководство на Въздушното Движение“.

(а) Съответствие

Настоящият финансов отчет е изгoten в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане, приети от Комисията на Европейския съюз, в редакцията им към 1 януари 2005, изготвени от Борда по международни счетоводни стандарти (БМСС). Същите са утвърдени с Постановление №. 207 на МС от 7 август 2006г. и публикувани в Държавен вестник бр. 66 на 15 август 2006г.

Ръководството на Предприятието е направило анализ и не е установило стойностни разлики между балансовата стойност на активите и пасивите и сумите в отчета за доходите, така както са били отчитани във финансовите отчети изготвяни съгласно МСС в сила към 2002г., и както биха били отчетени съгласно Международните Стандарти за финансова отчетност (МСФО) към 1 януари 2005, приети от Комисията на Европейския съюз и утвърдени в България с Постановление №. 207 на МС от 7 август 2006г. Списък на приложимите стандарти е представен в Бележка 26.

МСС 8 "Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки" изиска Предприятието да оповести обстоятелството, че не е приложило нов стандарт или разяснение, които са публикувани, но не са влезли в сила, както и информация за възможния ефект от прилагането на съответния стандарт или разяснение в периода на първоначално прилагане. Предприятието е оповестило ефектите от приложение на публикувани Международни стандарти за финансова отчетност, които още не са в сила към балансовата дата и може да имат отношение към дейността на Предприятието (виж бележка 27).

(б) База за изготвяне

Финансовият отчет е изгoten в хиляди лева. Като база за изготвяне е използвана историческата стойност, освен където е модифицирана за различните групи финансови инструменти и др.

(в) Промени в счетоводната политика и корекции на грешки

Счетоводните политики са последователно прилагани от Предприятието и са в съответствие с тези, използвани през предходната година.

(г) Сравнителна информация

В случаите, в които има корекции по отношение на представянето или класифицирането на елементи на финансовите отчети, съответните сравнителни данни също са били рекласифицирани с оглед осигуряването на сравнимост между отчетните периоди.

(д) Операции с чуждестранна валута

Операциите с чуждестранна валута се отчитат в лева по обменния курс, приложим в деня на извършване на сделката. Към датата на баланса, паричните активи, деноминирани в чужда валута, са конвертирани в български лева на база обменните курсове, валидни към същата дата. Непаричните активи и пасиви, деноминирани в чужда валута, са посочени по справедлива стойност и са конвертирани в български лева на база обменните курсове, валидни към датата на определяне на справедливата стойност.

(е) Имоти, машини, съоръжения и оборудване

(i) Собствени активи

Имотите, машините, съоръженията и оборудването (ИМСО) са оценени по намерена цена, намалена с натрупаната амортизация и евентуалните обезценки (виж счетоводна политика (к)). Считано от 2002 г., в българското счетоводно законодателство са направени изменения с оглед неговото хармонизиране с Международните Стандарти за Финансова Отчетност. Съгласно тълкуване от Министерство на Финансите и Българския Институт на Дипломираните Експерт-Счетоводители, дружествата имат възможност към 1 януари 2002 г. или 1 януари 2003 г. да извършат извънредна преоценка по справедлива стойност на дълготрайните си активи и да използват така формираната стойност към съответната дата с оглед елиминиране на кумулативния ефект от законово регулираните преоценки, извършвани на база специфични ценови индекси и хиперинфляцията.

Към 1 януари 2003 г. е извършена оценка по справедлива стойност на дълготрайните материални активи от независим оценител. Получената намерена стойност не се отличава съществено от амортизираната стойност на имотите, машините, съоръженията и оборудването съгласно МСС, коригирана с ефектите от хиперинфляцията. Предприятието коригира балансовата стойност на ИМСО към 1 януари 2003 г. в отчетите съгласно изискванията на МСС с цел уеднаквяване на стойността им със справедливата им стойност към тази дата. Считано от 1 януари 2003 г., ръководството на Предприятието е приело ниво на същественост от 150 лв. за капитализиране на материални активи. Всички активи с цена на придобиване под тази стойност се отчитат като разход в отчета за доходите. Ефектите от съответните рекласификации или корекции са оповестени в съответните бележки към настоящите финансови отчети.

(ii) Последващи разходи

Разходи, възникнали във връзка с подмяна на компонент на дълготраен материален актив, който се отчита отделно, включително и разходи за основен ремонт, се капитализират. Други последващи разходи се капитализират, само когато се увеличава бъдещата икономическа изгода от актива. Всички останали разходи се признават в Отчета за доходите като разход в момента на възникването им.

(iii) Амортизация

Амортизацията се признава в Отчета доходите на база линеен метод, въз основа на очаквания срок на полезен живот на имотите, машините, съоръженията и оборудването, както и техни компоненти, отчитани поотделно. Земята не се амортизира. Амортизацията на дълготрайните активи се начислява от месеца следващ месеца на въвеждането им в експлоатация. Очакваните срокове на полезен живот са както следва:

Амортизация - продължение

• сгради	до 40 години
• машини, съоръжения и оборудване	от 7 до 15 години
• леки автомобили	7 години
• други транспортни средства	от 7 до 10 години
• стопански инвентар	15 години
• компютри	5 години
• други активи	7 години

(ж) Нематериални активи

(i) Софтуер и други нематериални активи

Дълготрайните нематериални активи са оценени по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и евентуалните обезценки (виж счетоводна политика (к)). Към датата на баланса няма отчетени загуби от обезценка.

Считано от 1 януари 2003 г., ръководството на Предприятието е приело ниво на същественост от 150 лв. за капитализиране на нематериални активи. Всички активи с цена на придобиване под тази стойност се отчитат като разход в отчета за доходите.

(ii) Последващи разходи

Последващи разходи се капитализират само когато се увеличава бъдещата икономическа изгода от съответните активи. Всички останали разходи се признават в Отчета за доходите в момента на възникването им.

(iii) Амортизация

Амортизацията се признава в Отчета за доходите на база линейния метод, въз основа на очаквания полезен живот на нематериалните активи. Очакваните срокове на полезен живот са както следва:

• софтуер	5 години
• права за ползване	7 години

(з) Търговски и други вземания

Търговските и други вземания се посочват по стойността на тяхното възникване, намалена с евентуалните загуби от обезценка (виж счетоводна политика (к)).

(и) Материални запаси

Материалните запаси се посочват по по-ниската от тяхната себестойност и нетна реализуема стойност. Нетната реализуема стойност е предполагаемата продажна цена в нормалния ход на стопанската дейност минус разходите, които са необходими за осъществяване на продажбата.

Материалните запаси са оценени въз основа на метода на средно претеглената стойност, включваща направените разходи по придобиването им и разходите, направени във връзка с доставянето им до сегашното местоположение и състояние.

(й) Пари и парични еквиваленти

Парите и паричните еквиваленти включват парични наличности, разплащателни сметки в банки и краткосрочни банкови депозити.

(к) Обезценка

Балансовата стойност на активите на Предприятието се преразглежда към всяка дата на изготвяне на финансовите отчети, с оглед преценка на наличието на индикации за обезценка. В случай, че съществуват такива, се прави приблизителна оценка на възстановимата стойност на актива. Загуба от обезценка се признава винаги в случай, че балансовата стойност на един актив или обект, генериращ парични потоци, превишава неговата възстановима стойност. Загубите от обезценка се признават в Отчета за доходите.

(л) Лихвени заеми и кредити

Лихвените заеми и кредити първоначално се осчетоводяват по номинална стойност, намалена с присъщите разходи по транзакцията. След първоначалното признаване, лихвените заеми и кредити се отчитат по амортизируема стойност, като всяка разлика между номинал и размера на падеж се признава в Отчета за доходите в рамките на срока на ползване на заема, на база ефективен лихвен процент.

(м) Провизии за обезщетения при пенсиониране

Съгласно изискванията на Кодекса на труда и Колективния трудов договор, при прекратяване на договора на служител по повод на неговото пенсиониране, ДП „РВД“ е задължено да изплати определена компенсация, базирана на брутното месечно възнаграждение на служителите.

В съответствие с МСФО 19 Доходи на персонала, в настоящите финансови отчети Предприятието е направило начисление на тези задължения въз основа на направените изчисления. Точния размер на провизията е оповестен в бележки 19 и 19а.

(н) Приходи

(i) Приходи от предоставени услуги

Приходите се признават в Отчета за доходите съгласно етапа на завършване на услугата към датата на изготвяне на финансовите отчети. В случаите, в които има значителна несигурност относно получаването на дължимото възнаграждение или съпътстващите разходи, приход не се признава.

Приходите от продажба на стоки се признават в Отчета за доходите, когато значителната част от рисковете и ползите, присъщи на собствеността, са прехвърлени върху купувача.

(ii) Отсрочени приходи

Финансиранията за дълготрайни активи първоначално се признават в баланса като отсрочени приходи, при условие че са налице достатъчно основания да се счита, че същите ще бъдат получени, както и че Предприятието ще изпълни свързаните с тях условия. Приходите от финансирания за дълготрайни активи се признават равномерно за срока на полезен живот на съответните активи.

(о) Разходи

Оперативни разходи

Разходите, свързани с предоставяне на услуги се признават при извършване на услугите, при спазване на принципа за съпоставимост с приходите.

Нетни финансови разходи

Нетните финансови разходи включват платими лихви по заеми, изчислени на базата на ефективния лихвен процент, лихви от инвестиирани средства, печалби и загуби от операции в чуждестранна валута, както и други банкови такси и комисионни.

(п) Данък печалба

Данъкът върху печалбата за годината включва текущи и отсрочени данъци. Данък върху печалбата се признава в отчета за доходи, освен ако не е свързан със статии, които се отнасят директно в капитала, като в този случай данъкът също се представя в капитала.

Текущият данък са очакваните данъчни плащания върху облагаемата печалба за годината, прилагайки данъчните ставки в сила към датата на изготвяне на счетоводния баланс, приложими за предприятието.

Отсроченият данък е изчислен като се използва балансовия метод на пасивите, като се отнася за временните разлики между текущата стойност на активите и пасивите за целите на счетоводното отчитане и за данъчни цели. Размерът на отсрочения данък е основан на очакваната реализация на балансовата сума на актива или пасива, прилагайки данъчна ставка, приложима към момента на съставяне на баланса.

Отсрочен данъчен актив се признава само до размера, до който е вероятно да възникнат бъдещи данъчни печалби, срещу които могат да се прихванат неизползвани данъчни активи. Отсроченият данъчен актив се намалява до размера, до който бъдеща икономическа изгода повече не е вероятно да бъде реализирана.

	Стр.
1. Приходи	32
2. Разходи за материали	32
3. Разходи за външни услуги	32
4. Разходи за персонала	33
5. Загуби от обезценка	33
6. Други разходи за дейността	33
7. Нетни финансови приходи	33
8. Приходи /(Разходи) за данъци	34
9. Имоти, машини, съоръжения и оборудване	34
10. Нематериални активи	35
11. Отсрочени данъчни активи и пасиви	36
12. Материални запаси	36
13. Търговски и други вземания	37
14. Обезценки	37
15. Парични средства и парични еквиваленти	37
16. Капитал и резерви	38
17. Лихвени заеми	38
18. Търговски и други задължения	39
19. Задължения (провизии) за обезщетения при пенсиониране	39
19а. Провизии за обезщетения при пенсиониране	39
20. Представяне на корекциите относно сравнителната информация	40
21. Финансови инструменти	40-41
22. Свързани лица	41-42
23. Условни активи	42
24. Условни пасиви	42
25. Събития след датата на баланса	42
26. Приложими стандарти	43-44
27. Приложение на публикуваните международни стандарти за финансово отчитане	44-45

1. Приходи

<i>В хиляди лева</i>	2007	2006
Приходи от аeronавигационно обслужване	<u>160,575</u>	<u>144,161</u>
Други приходи		
Приходи от наеми, лихви, от други услуги	515	1,339
Обезценка на вземания	(694)	-
Постъпления от отписани вземания	338	-
Реинтегрирана обезценка	<u>663</u>	<u>-</u>
	<u>822</u>	<u>1,339</u>

2. Разходи за материали

<i>В хиляди лева</i>	2007	2006
Резервни части	1,197	1,662
Ел.енергия	1,721	1,491
Топлоенергия	476	551
ГСМ	345	326
Консумативи	310	293
ММП и др. разходи	298	222
Канцеларски материали	92	117
Работно облекло и предпазни средства	50	95
Вода	<u>46</u>	<u>62</u>
	<u>4,535</u>	<u>4,819</u>

3. Разходи за външни услуги

<i>В хиляди лева</i>	2007	2006
Членство в Евроконтрол и административни такси	8,585	9,018
Поддръжка на оборудване	893	754
Разходи за комуникация	1,753	1,966
Разходи за застраховки	1,472	1,886
Охрана	731	601
Транспорт	58	99
Поддръжка на сграден фонд	217	511
Лицензи такси	2,224	2,668
Консултантски услуги и одити	193	274
Облитане на ОРСТС	451	559
РПОМ –съгласно правилник	101	100
Абонамент за периодични издания	51	54
Пощенски и куриерски услуги	50	43
Реклама	58	33
Други	<u>854</u>	<u>630</u>
	<u>17,691</u>	<u>19,196</u>

4. Разходи за персонала		
<i>В хиляди лева</i>	2007	2006
Заплати и възнаграждения	69,442	64,211
Разходи за социално осигуряване	6,464	6,531
Социални добавки	7,428	7,415
Провизии за обезщетения при пенсиониране	4,952	1,335
	88,286	79,492
5. Загуби от обезценки		
<i>В хиляди лева</i>	2007	2006
Обезценка на вземания	-	(1,417)
Постъпления от отписани вземания	-	39
Реинтегрирана обезценка	-	1,422
Обезценка на разходи за ДМА (за 2007 г. виж: нота 1)		(154)
	-	(110)
6. Други разходи		
<i>В хиляди лева</i>	2007	2006
Данъци върху социалните разходи	1,405	1,868
Разходи за командировки и обучение	1,228	1,129
Данъци по ЗКПО, ЗМДТ и ЗДДС	863	1,432
Брак, дарения, отписани ДА и др.	1,961	697
Съдебни разходи	1,536	100
	6,993	5,226
7. Нетни финансови приходи		
<i>В хиляди лева</i>	2007	2006
Приходи от лихви	5,790	5,596
Разходи за лихви	(175)	(675)
Нетни печалби и загуби от курсови разлики	31	291
Други финансови (разходи)/приходи (нетно)	(272)	(411)
	5,374	4,801

Сравнителната информация за 2006 г. е преизчислена в резултат на отчетени в повече приходи от лихви (вж. бележка 20)

8. Разходи за данъци

В хилади лева

	2007	2006
<i>Текущ разход за данък признат в Отчета за доходи</i>		
Данък върху печалбата за текущата година	1,635	-
<i>Изменение на отсрочените данъци, признати в Отчета за доходите</i>		
Произход и обратно проявление на временни разлики	(682)	(238)
(виж: нота 11)	953	(238)

Разходи за данък печалба

Според разпоредбите на Закона за Корпоративното Подоходно Облагане (ЗКПО чл.180) Предприятието има право на 60% преотстъпен данък, при условие че инвестира тези средства в програми за интеграция и хармонизация на националните системи за управление на въздушното пространство с европейските стандарти или ги използва за поддържане на паричния резерв по Закона за Гражданското Въздухоплаване.

Текущата данъчна ставка е 10%. Текущият разход за данък е в размер на 40% от данъчната ставка за всички дружества, регламентирана в ЗКПО. Няма промяна в размера на данъчната ставка приложима за текущия данък спрямо 2006 година.

9. Имоти, машини, съоръжения и оборудване

<i>В хилади лева</i>	Земя и сгради	Машини и съоръжения	Транс-портни средства	Оборудване	Разходи за придобиване на ИМСО	Общо
Отчетна стойност						
Сaldo към 1 януари 2007 г.	141,712	168,758	2,011	3,654	11,580	327,715
Придобити	-	402	-	79	1,576	2,057
Трансфери	307	1171	-	32	(1,510)	-
Отписани	(2522)	(3,564)	-	(141)	(128)	(6,355)
Сaldo към 31 декември 2007 г.	139,497	166,767	2,011	3,624	11,518	323,417
Амортизация и загуби от обезценки						
Сaldo към 1 януари 2007г.	11,593	56,848	983	1,113	154	70,691
Амортизация за годината	3,445	18,209	242	361	-	22,257
Отписани	(242)	(1,653)	-	(98)	-	(1,993)
Сaldo към 31 декември 2007 г.	14,796	73,404	1,225	1,376	154	90,955
Балансова стойност						
Към 1 януари 2007 г.	<u>130,119</u>	<u>111,910</u>	<u>1,028</u>	<u>2,541</u>	<u>11,426</u>	<u>257,024</u>
Към 31 декември 2007 г.	<u>124,701</u>	<u>93,363</u>	<u>786</u>	<u>2,248</u>	<u>11,364</u>	<u>232,462</u>

Разходи за придобиване на имоти, машини, съоръжения и оборудване

Най-значими активи в процес на изграждане към 31 декември 2007 г. са както следва:

- Пистова система „LOT B2 Летище София (10,628 хил.лв.)

• Значими активи влезли в експлоатация през годината

- Оборудване за разпределителна система – РЦ за УВД Варна (456 хил.лв.)
- Радиорелейно оборудване на обекти на ДП РВД (469 хил.лв.)
- Реконструкция на кула РП-ЛЦ ОВД Пловдив (71 хил.лв)
- Реконструкция на ел.табла РП-ЛЦ ОВД Г.Оряховица (87 хил.лв)

Дълготрайни материални активи, които не се използват през 2007 година

Към 31.12.2007 г. Предприятието отчита недвижими имоти, които все още не са влезли в експлоатация, на стойност 1,255 хил. лв. За тях не се начислява амортизация.

Очаква се тези активи да влязат в употреба през следващата финансова година.

10. Нематериални активи

<i>В хиляди лева</i>	Софтуер	Права	Разходи за придобиване на НДМА	Общо
<i>Отчетна стойност</i>				
Сaldo към 1 януари 2007 г.	13,166	11,851	9,538	34,555
Придобити	14	-	4,537	4,551
Трансфери	910	-	(910)	-
Отписани	(41)	(4,046)	-	(4,087)
Сaldo към 31 декември 2007	14,049	7,805	13,165	35,019
<i>Амортизация и загуби от обезценки</i>				
Сaldo към 1 януари 2007 г.	4,937	10,331	-	15,268
Амортизация за годината	2,678	1,241	-	3,919
Отписани	(41)	(4,046)	-	(4,087)
Сaldo към 31декември 2007	7,574	7,526	-	15,100
<i>Балансова стойност</i>				
Към 1 януари 2007 г.	8,229	1,520	9,538	19,287
Към 31 декември 2007 г.	6,475	279	13,165	19,919

Правата включват правото на ползване на част от хотелски комплекс „Копитото“ за ограничен период от време. Тези права се амортизират на база съответния срок на ползване, както е оповестено в Значими счетоводни политики, (ж). Срока на ползване приключва през м. април 2008 г.

Разходите за придобиване на НДМА са за Център за управление на въздушното движение – Фаза 3, автоматизирана система за УВД SATCAS (13,165 хил.лв.). През месец февруари 2008 г. автоматизираната система за УВД SATCAS (версия V2) е въведена в редовна експлоатация.

11. Отсрочени данъчни активи и пасиви

В хиляди лева	31 декември 2007		31 декември 2006		2007	2006
	Активи	Пасиви	Активи	Пасиви	Нетно	Нетно
Имоти, машини, съоръжения и оборудване	-	2,122	-	2,438	2,122	2,438
Обезценка на разходи за DMA	(6)	-	(6)	-	(6)	(6)
Провизия за неизползвани отпуски	(250)	-	(190)	-	(250)	(190)
Задължения за социално осиг. върху неизползваните отпуски	(62)	-	(53)	-	(62)	(53)
Обезценка на вземания	(90)	-	(242)	-	(90)	(242)
Задължения за доходи на физ лица	(326)	-	-	-	(326)	-
Провизии за обезщетения при пенсиониране	(415)	-	(353)	-	(415)	(353)
Провизии по съдебни задължения	(61)	-	-	-	(61)	-
Отложени данъчни (активи)/пасиви	(1,210)	2,122	(844)	2,438	912	1,594

Движение на временните разлики през годината

В хиляди лева	Баланс към 1 януари 2007	Признати в отчета за доходите	Баланс към 31 декември 2007
Имоти, машини, съоръжения и оборудване	2,438	(316)	2,122
Обезценка на разходи за DMA	(6)	-	(6)
Възнаграждения за неизползвани отпуски	(190)	(60)	(250)
Задължения за социално осигуряване върху неизползваните отпуски	(53)	(9)	(62)
Обезценка на вземания	(242)	152	(90)
Задължения за доходи на физ лица	-	(326)	(326)
Провизии за обезщетения при пенсиониране	(353)	(62)	(415)
Провизии по съдебни задължения	-	(61)	(61)
Отложени данъчни (активи)/пасиви	1,594	(682)	912

Отсрочените данъци за 2007 година са калкулирани въз основа на ефективната данъчна ставка, прилагана от Предприятието, в размер на 4 % (40% от законово регламентираната ставка на данък върху печалбата за всички дружества за 2007 година – 10%) (2006: ефективна данъчна ставка 4%).

12. Материални запаси

В хиляди лева	2007	2006
Материали и резервни части	3,242	3,746
Стоки	33	34
	3,275	3,780

Извършена е годишна инвентаризация към датата на съставяне на финансовия отчет. Не са констатирани липси.

13. Търговски и други вземания

В хиляди лева

	2007	2006
Търговски вземания	25,815	28,324
Обезценки	(2,785)	(6,053)
Съдебни и присъдени вземания	13,845	13,736
Обезценка на съдебни и присъдени вземания	(13,778)	(13,750)
Предоставени аванси по договори	866	1,335
Отсрочени разходи	2,365	2,631
Корпоративен данък за възстановяване	42	1,460
Лихви по депозити, гаранции и др.	4,187	3,734
Обезценка	(440)	(440)
	30,117	30,977

От търговските вземания (25,815 хил.лв.) 99,30 % са вземания от такси за аeronавигационно обслужване от тях пътни такси за АНО при прелитане (24,764 хил.лв.) и такси за АНО в зоната на летищата (869 хил.лв.), основната част от които са в срока за плащане.

Присъдените вземания от Авиокомпания Балкан представляват 99,5% от всички съдебни и присъдени вземания и са в размер на 13,750 хил.лв., които са обезценени на 100%.

14. Обезценки

В хиляди лева

	2007	2006
Сaldo на 1 януари 2007	20 397	35,767
Начислени	722	1,571
Реинтегрирани	(663)	(1,422)
Отписани	(3,297)	(15,517)
Ефект от валутно курсови разлики	(2)	(2)
Сaldo на 31 декември 2007	17,157	20,397

Начислената обезценка за вземания касае вземания от такси за аeronавигационно обслужване (2,782 хил.лв.) и обезценка на съдебни и присъдени вземания (13,778хил.лв.).

15. Парични средства и парични еквиваленти

В хиляди лева

	2007	2006
Парични средства в брой	45	31
Парични средства в банки	78,228	61,849
Депозити	123,532	109,877
	201,805	171,757
Акредитиви	-	362
Общо пари и парични еквиваленти	201,805	171,757
 Паричен резерв в БНБ	(21,514)	(21,514)
 Общо парични средства и парични еквиваленти в отчета за паричните потоци	180,291	150,243

В депозитите са включени 21,514 хил. лв., равняващи се на левовия еквивалент на 11 miliona euro, и които представляват срочен депозит в Българска Народна Банка в съответствие с издадената „Наредба №140 на Министерството на транспорта и съобщенията и Министерство на финансите от 4 декември 2001 г. за установяване режима, реда и условията за поддържане и разходване на паричния резерв на ДП РВД“. За целите на представяне на отчета за паричните потоци, този депозит не е включен в сумата на парите и паричните еквиваленти.

Депозитите в търговски банки са в евро и са със срок до 12 месеца. Депозитите са направени при лихвени равнища от 4,00% до 5,10%

16. Капитал и резерви

Капитал

Основният капитал на Предприятието е в размер на 129,758 хил.лв. и е 100% държавна собственост.

Специфични резерви

Специфичните резерви представляват резерв, формиран от преотстъпен данък печалба, регламентиран при определени условия съгласно ЗКПО. Предприятието формира специфичен резерв, равен на преотстъпения данък в размер на 60% от задължението за данък върху печалбата. Общийт размер на резервите, акумулирани от преотстъпени данъци, възлиза на 16,662 хиляди лева за периода 2001-2005г.

Специфичните резерви включват и законови резерви, равняващи се на 10% от нетната печалба за годините 2001, 2002, 2003, 2004, 2005 и 2006 в съответствие с Наредба 140 от 4 декември 2001, издадена от Министерството на Транспорта и Съобщенията и Министерство на Финансите, за поддържане на паричния резерв. Общийт размер на резервите, акумулирани от 10% от нетната печалба, възлиза на 7,929 хиляди лева за периода 2001-2006г. Общата стойност на специфичните резерви е 24,591 хил.лв.

Други резерви

На основание Решения на МС са предоставени за управление на подразделения от системата на МТ дълготрайни активи на Предприятието на стойност 2,586 хил.лв. Отписването им е извършено за сметка на „Други резерви“. Виж: „Отчет за промените в капитала“.

17 Лихвени заеми

Между Правителството на Република България, представявано от Министерство на транспорта и съобщенията и Министерство на финансите (заемополучатели), Европейската Инвестиционна Банка (кредитор) и Ръководство на въздушното движение (краен бенефициент) са сключени финансови договори за заеми. Заемополучателят и крайният бенефициент предприемат проект за развитие и усъвършенстване на българската система за обслужване на въздухоплаването. През 2007 г. заема е погасен.

Лихвени заеми - продължение

	2007	2006
В хиляди лева	-	-
Дългосрочни лихвени заеми	-	-
Краткосрочни лихвени заеми	7,422	7,422

18. Търговски и други задължения

В хиляди лева

	2007	2006
Търговски задължения	8,478	20,819
Задължения към персонала	13,345	10,845
Задължения към бюджета	2,232	1,958
Задължения към социално осигуряване	2,119	2,116
Гаранции	194	141
Други (застраховки, удръжки от запл.персонал и др.)	671	993
Съдебни и присъдени	1,585	-
	28,624	36,872

Основните търговски задължения са към следните доставчици: „Аления Маркони Системс“ (СЕЛЕКС С.И.) (4,060 хил.лв.) за изграждане на автоматизирана система за УВД, Летище София (748 хил.лв.) за изграждане на обект „Реконструкция развитие и разширение на летище София – ЛОТ Б2“, ЕВРОКОНТРОЛ (2,137 хил.лв.) за членски внос. Всички задължения се погасяват в съответствие с договорените условия.

19. Задължения (провизии) за обезщетения при пенсиониране

В хиляди лева

	2007	2006
Начално сaldo за периода	8,816	13,667
Изплатени обезщетения през периода	(3,622)	(6,533)
Доначисление на провизия по задължения за пенсиониране	5,177	1,682
Крайно saldo за периода	10,371	8,816

19а. Провизия за обезщетения при пенсиониране

В хиляди лева	%	2008	2009	2010	2011	2012	Общо
Провизия преди дисконтиране		2,985	689	627	864	-	5,165
Доначисление преди дисконтиране		245	2,601	2,129	93	790	5,858
Общо задължения преди дисконтиране		3,230	3,290	2,756	957	790	11,023
Дисконт	4.75%	-	(149)	(245)	(124)	(134)	(652)
Настояща стойност		3,230	3,141	2,511	833	656	10,371

Съгласно изискванията на Кодекса на труда и Колективния трудов договор, при прекратяване на договора на служител по повод на неговото пенсиониране, ДП „РВД“ е задължено да изплати определена компенсация, базирана на брутното месечно възнаграждение на служителите.

Провизията за компенсиране на пенсионираните служители на Предприятието в съответствие с Колективния трудов договор обхваща периода от януари 2008 г. до месец декември 2010 г. включително. За периода от януари 2011 г. до декември 2012 г. включително, провизията за обезщетения при пенсиониране е изчислена в съответствие с изискванията на Кодекса на труда.

20. Представяне на корекциите относно сравнителната информация

1. Изпълнително дело № 3024/2001 г. срещу ИА «Борба с градушките» е прекратено с постановление от 2006 г. ДП «РВД» е начислило лихва въз основа на изпълнителното дело, за което в последствие беше предоставена информация че е прекратено. Неотчетените през 2006г. разходи в размер на 32 хил.лв. са преизчислени в сравнителната информация за предходния период.
  2. През 2006 г. са отчетени в повече лихви по срочни депозити в размер на 54 хил.лв. на база предварителни разчети.
- Корекциите са отчетени през 2007 г. за предходен период и са показани в таблицата по-долу.

Извлечение от отчета за доходите <i>В хиляди лева</i>	2006 Преди корекция	Корекция	2006 След корекция
Други разходи	(5,194)	(32)	(5,226)
Печалба от оперативна дейност	10,740	(32)	10,708
Нетни финансови приходи	4,855	(54)	4,801
Печалба преди данъци	15,595	(86)	15,509
Нетна печалба за годината	15,833	(86)	15,747

Извлечение от счетоводния баланс <i>В хиляди лева</i>	2006 Преди корекция	Корекция	2006 След корекция
Активи			
Търговски и други вземания	31,063	(86)	30,977
Общо краткотрайни активи	206,600	(86)	206,514
Общо активи	483,755	(86)	483,669
Капитал и пасиви			
Натрупана печалба(загуба)	15,833	(86)	15,747
Капитал и резерви	428,193	(86)	428,107
Общо капитал и пасиви	483,755	(86)	483,669

21. Финансови инструменти

Валутен риск

Предприятието е изложено на валутен риск от покупки, продажби и получени заемни средства, деноминирани в чуждестранна валута. Българският лев е фиксиран към еврото в съотношение 1:1,95583. Валутният риск за Предприятието е породен основно от евентуални транзакции в щатски долари. Ръководството контролира валутния риск чрез фиксиране на покупните, продажните цени и заемите в левове или евро.

Лихвен риск

Предприятието използва лихвени заеми и кредити, които са изплатени през 2007 г., въз основата на фиксирани лихвени проценти, поради което лихвеният риск е оценен като нисък.

Анализ на ефективната лихва и ценови условия

Към датата на баланса, нивата на ефективната лихва по отношение на лихвоносните активи, заедно с периодите на преоценка, са представени в следната таблица:

В хиляди лева	Бел. Ефективен лихвен процент	Общо	до 6 месеца	6-12 месеца	1-3 години
Пари в каса	15	45	-	-	-
Разплащателни сметки	15	0,49	78,228	-	-
Депозити	15	4,22	123,532	3,912	119,620

Кредитен риск

Кредитната експозиция на Предприятието е оповестена в бележка 13. Основната част от неговите търговски вземания е породена от пътни такси, начислявани и събиращи от Евроконтрол, които са нормативно уредени за текущия период с подписаното Многостранно споразумение за пътни такси.

22. Свързани лица

В таблиците са посочени по-значими сделки със свързани лица по смисъла на МСС 24. Свързани лица на Предприятието са други държавно контролирани предприятия.

Наименование на предприятието	Описание на сделката	Покупки през 2006 г.	Задължения към 31.12.2006г.
ГД ГВА	Такси за удостоверения за експлоатационна годност	2,685	-
Летище София	Префактуриране на ел.енергия, вода, наем	215	11
Комисия за регулиране на съобщенията	Лицензионни такси	153	-
Авиотряд 28	Облитане на ОРСТС	559	44
Летище София	Договор за изграждане Пистови системи "LOT B2	6,237	759
ДП „Транспортно строителство и възстановяване“	Договор за изграждане на обект „Св.Св. Константин и Елена“	2,457	3
„Булгаргаз“ АД	Доставка на природен газ	152	-
Летище Варна	Префактуриране на ел.енергия, вода	230	-
Летище Бургас	Префактуриране на ел.енергия, топлоенергия, вода	220	-
		12,908	817

Наименование на предприятието	Описание на сделката	Продажби през 2006г.	Вземания към 31.12.2006 г.
Авиокомпания „България еър“	Такси за аeronавигационно обслужване	1,192	526

Вземанията към 31 Декември 2006 г., в размер на 526 хил. лева, са представени по отчетна стойност. Начислена е обезценка в размер на 84 хил. лева.

Наименование на предприятието	Описание на сделката	Покупки през 2007 г.	Задължения към 31.12.2007г.
ГД ГВА	Такси за удостоверения за експлоатационна годност	2,225	-
Летище София	Префактуриране на ел.енергия, вода, наем	249	34
Комисия за регулиране на съобщенията	Лицензионни такси	160	-
Авиотряд 28	Облitanе на ОРСТС	451	88
Летище София	Договор за изграждане Пистови системи "LOT B2	1	-
ДП „Транспортно строителство и възстановяване“	Договор за изграждане на обект „Св.Св. Константин и Елена“	7	3
„Булгаргаз“ АД	Доставка на природен газ	150	1
ЦНИП при УАСГ	Регулиране терен за нова ЛКК	11	-
		3,254	126

Във връзка с изпълнението на функциите на управителните органи на Предприятието, същото е изплатило възнаграждения, както следва:

<i>В хиляди лева</i>	2007	2006
Управителен съвет	243	193
Контролен съвет	118	108
Генерален директор	56	150
	417	451

23. Условни активи

Банковите гаранции и обезпечения в полза на ДП „РВД“ са в размер на 9,539 хил. лева, като най-значителната част от тях са гаранциите, издадени от „Аления Маркони Системс“ (СЕЛЕКС С.И.) на стойност 6,004 хил. лева.

24. Условни пасиви

От фирма „Пламс 2001“ ООД е заведено ново дело за разходи, свързани с използване на вещно право в хотелски комплекс „Копитото“. Делото е на първа инстанция. Цената на иска е 146 хил.лв.

25. Събития след датата на баланса

След датата на баланса няма събития, които да имат съществено отражение при съставяне на финансовия отчет за 2007 г.

Размерът на осреднената таксова единица за аeronавигационно обслужване за прелитане е променена от 48,44 евро за 2007 г. на 46,26 евро за 2008 г.

26. Приложими стандарти

Обяснение на приложимата счетоводна рамка

Предприятието е съставило годишни неконсолидирани финансови отчети за 2007 година, съгласно изискванията на Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), в редакцията им към 1 януари 2005 година, утвърдени за прилагане в България с Постановление на Министерския съвет № 207/7.08.2006 г. и обнародвани в ДВ бр. 66 от 2006 година. Списък на Международните Счетоводни Стандарти, утвърдени за прилагане в България е представен по-долу.

Списък на Международните Счетоводни Стандарти, утвърдени за прилагане в България, приложени при изготвяне на годишните неконсолидирани отчети за 2007 година

МСФО 1	Прилагане за първи път на Международните стандарти за финансова отчетност
МСФО 2	Плащане на базата на акции
МСФО 3	Бизнес комбинации
МСФО 4	Застрахователни договори
МСФО 5	Нетекущи активи, държани за продажба и преустановени
МСФО 6	Проучване и оценка на минерални ресурси
MCC 1	Представяне на финансови отчети
MCC 2	Материални запаси
MCC 7	Отчети за паричните потоци
MCC 8	Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки
MCC 10	Събития след датата на баланса
MCC 11	Договори за строителство
MCC 12	Данъци върху дохода
MCC 14	Отчитане по сегменти
MCC 16	Имоти, машини, съоръжения и оборудване
MCC 17	Лизинг
MCC 18	Приходи
MCC 19	Доходи на наети лица
MCC 20	Счетоводно отчитане на правителствени дарения и оповестяване на правителствена помощ
MCC 21	Ефекти от промените в обменните курсове
MCC 23	Разходи по заеми
MCC 24	Оповестяване на свързани лица
MCC 26	Счетоводство и отчитане на пенсионните планове
MCC 27	Консолидирани и индивидуални финансови отчети
MCC 28	Отчитане на инвестициите в асоциирани предприятия
MCC 29	Финансово отчитане при свързани икономики
MCC 30	Оповестявания в счетоводните отчети на банки и сходни финансови институции
MCC 31	Счетоводно отчитане на дялове в съвместни предприятия
MCC 32	Финансови инструменти: оповестяване и представяне
MCC 33	Доходи на акция
MCC 34	Междинно финансово отчитане
MCC 35	Преустановяващи се дейности
MCC 36	Обезценка на активи
MCC 37	Провизии, условни задължения и условни активи
MCC 38	Нематериални активи
MCC 39	Финансови инструменти: признаване и оценяване
MCC 40	Инвестиционни имоти
MCC 41	Земеделие
KPMСFO 1	Промени в съществуващите задължения за извеждане от експлоатация, възстановяване и сходните с тях задължения
KPMСFO 2	Дялове на членове в кооперации и сходни инструменти
KPMСFO 4	Определяне дали дадено споразумение съдържа лизинг

КРМСФО 5	Права на участие във фондове за извеждане от експлоатация и възстановяване на околната среда
ПКР 7	Въвеждане на еврото
ПКР 10	Правителствена помощ – без специална връзка с оперативната дейност
ПКР 12	Консолидация – предприятия със специално предназначение
ПКР 13	Съвместно контролирани предприятия – непарични вноски от контролиращите съдружници
ПКР 15	Оперативен лизинг – стимули
ПКР 21	Данъци върху дохода – възстановяване на преоценените неамортизируеми активи
ПКР 25	Данъци върху дохода – промени в данъчния статус на едно предприятие или неговите акционери
ПКР 27	Оценяване съдържанието на операции, включващи правната форма на лизинг
ПКР 29	Оповестяване – споразумения на концесионна услуга
ПКР 31	Приход – бартерни сделки, включващи реклами услуги
ПКР 32	Нематериални активи – разходи за интернет страници

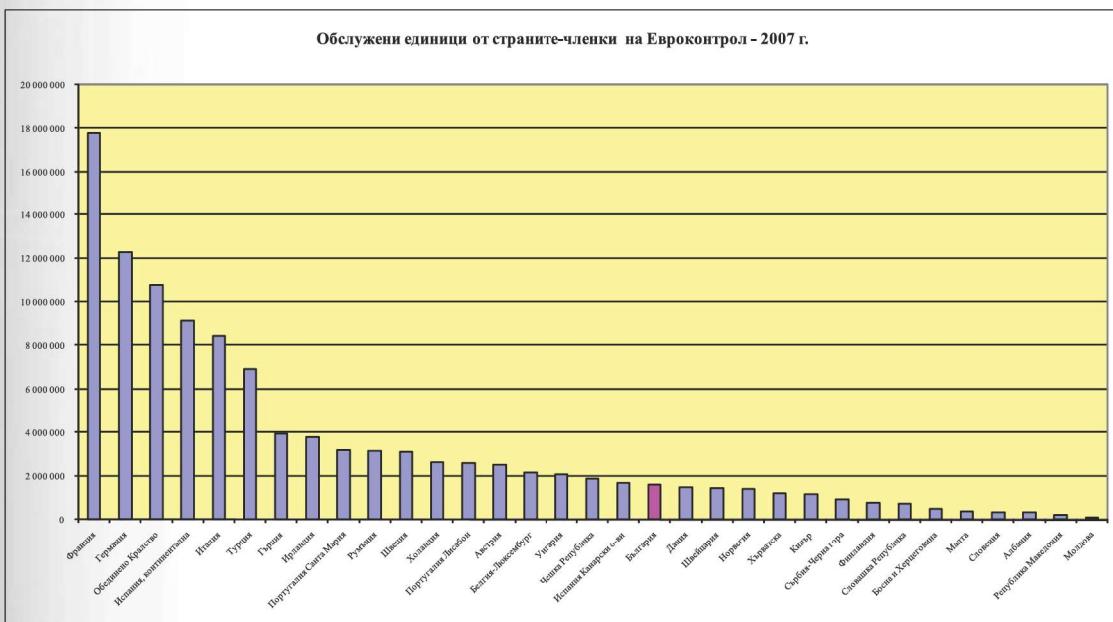
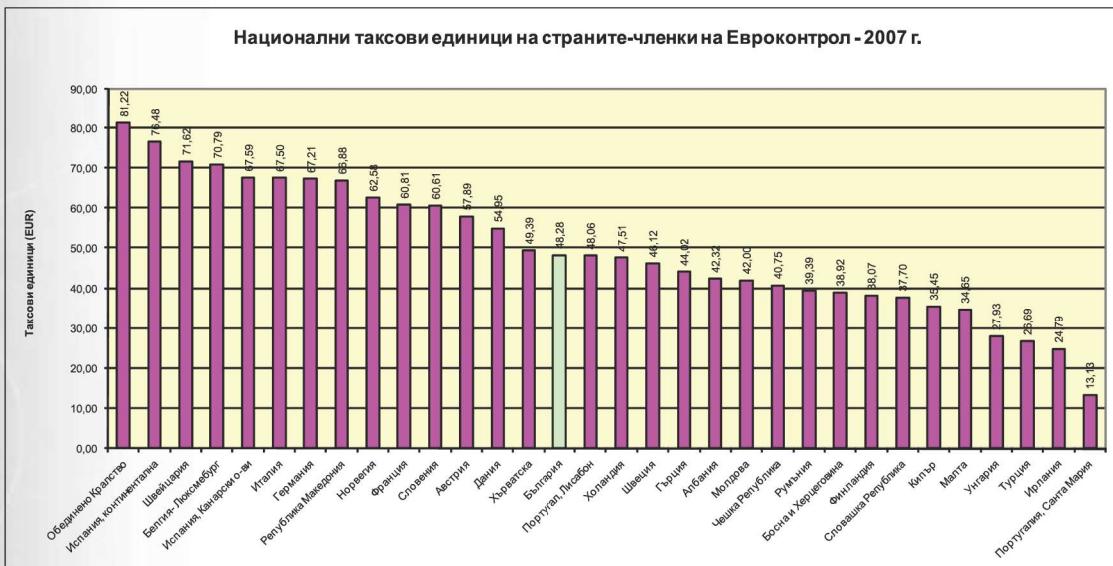
27. *Приложение на публикувани Международни стандарти за финансово отчитане, които още не са утвърдени за прилагане в България към балансовата дата и може да имат отношение към дейността на Предприятието*

- МСФО 7 – Финансови инструменти: Оповестяване и изменение на МСС 1 Представяне на финансовите отчети: Оповестявания, свързани със собствения капитал изискват подробни оповестявания по отношение на съществеността на финансовите инструменти за финансовото състояние на Предприятието, както и количествени и качествени оповестявания относно характера и степента на влияние на рисковете. Новият МСФО 7 и изменението МСС 1 влизат в сила за годишния период започващ на 1 януари 2007 г. и ще изискват допълнителни оповестявания, свързани с финансовите инструменти и собствения капитал на Предприятието;
- МСФО 8 – Оперативни сегменти (в сила от 01.01.2009 г.)
Предприятието не очаква изменението да има ефект върху финансовите му отчети;
- Изменение към МСС 21 – Ефекти от промени в обменните курсове – нетни инвестиции в чуждестранна дейност (в сила от 1 януари 2006 г.). Предприятието не очаква разяснението да има ефект върху финансовите му отчети;
- Изменение към МСС 39 – Финансови инструменти: Признаване и оценка на хеджиране на парични потоци и опции по справедлива стойност (в сила от 1 януари 2006 г.). Предприятието не очаква изменението да има ефект върху финансовите му отчети;
- Изменение към МСС 39 - Финансови инструменти и МСФО 4 – Застрахователни договори (в сила от 1 януари 2006 г.). Предприятието третира издадени гаранции като условни задължения докато възникне вероятност за извършване на плащане по гаранцията и признава провизия в случай че са изпълнени изискванията на МСС 37;
- Разяснение 6 – Задължения възникващи от участие на специфичен пазар – излезли от употреба електрическо и електронно оборудване (в сила от 1 декември 2005 г.). Предприятието не очаква разяснението да има ефект върху финансовите му отчети предвид дейностите извършвани от Предприятието;
- Разяснение 7 – Прилагане на подход за преизчисление съгласно МСС 29 Финансово отчитане при свръхинфлационни икономики. Прилагането на изискванията на разяснението става задължително при съставянето на финансовите отчети на Предприятието за 2007 година. Предприятието не очаква разяснението да има ефект върху финансовите му отчети;
- Разяснение 8 – Обхват на МСФО 2. Прилагането на изискванията на разяснението става задължително при съставянето на финансовите отчети на Предприятието за 2007 година. Предприятието не очаква разяснението да има ефект върху финансовите му отчети;

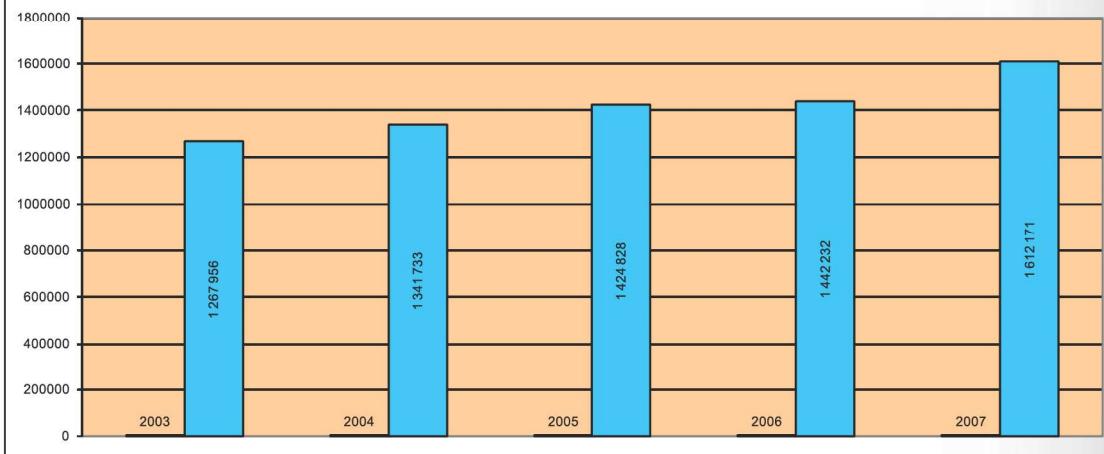

- Разяснение 9 – Преоценка на внедрени деривативи. Прилагането на изискванията на разяснението става задължително при съставянето на финансовите отчети на Предприятието за 2007 година. Предприятието не очаква разяснението да има ефект върху финансовите му отчети;
- Разяснение 10 – Допълнение към МСС 34 Междинни финансови отчети и МСС 39 Обезценка на активи забранява обратното проявление на загуба от обезценка, отчетена в предходни периоди, на репутация, инвестиции в капиталови инструменти или финансови активи, отчитани по стойност на придобиване. Прилагането на изискванията на разяснението става задължително при съставянето на финансовите отчети на Предприятието за 2007 година и е приложим по отношение на репутация, инвестиции в капиталови инструменти или финансови активи, отчитани по стойност на придобиване проспективно от датата, на която Предприятието първоначално прилага критериите за оценка на МСС 36 и МСС 39 респективно. Предприятието не очаква разяснението да има ефект върху финансовите му отчети.
- Разяснение 11 – Допълнение към МСФО 2 Транзакции с групови и собствени акции (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 Март 2007). Разяснението изиска споразумение за плащане, базирано на акции, в което дадено дружество получава стоки или услуги като възнаграждение за своите собствени капиталови инструменти, да бъде осчетовано като транзакция за плащане, базирано на акции, уредено чрез акции, независимо как са получени необходимите капиталови инструменти. То също така предоставя насоки за това дали споразуменията за плащане, базирани на акции, при които на доставчиците на стоки или услуги на дадено дружество се предоставят капиталови инструменти на компанията - майка на предприятието, трябва да бъдат осчетоводявани като уредени чрез парични средства или уредени чрез акции във финансовия отчет на предприятието. Предприятието счита, че КРМСФО 11 не се отнася за операциите на Предприятието, тъй като Предприятието не е сключвало договори за плащания на базата на акции.
- Разяснение 12 - Споразумение за концесионна услуга (в сила от 1 януари 2008). Разяснението предоставя ръководство към дружествата от частния сектор относно някои оповестявания и въпроси свързани с оценки, които възникват в счетоводството на публично-частните концесионни споразумения. Предприятието счита, че КРМСФО 12 не се отнася за операциите на Предприятието, тъй като Предприятието не е сключвало договори за концесия.
- Разяснение 13 - Програми за клиентска лоялност (в сила от 01.01.2008 г.)
- Разяснение 14 (в сила от 01.01.2008 г.)– Към МСС 19 Доходи на наети лица – Ограничения на активите по планове с дефинирани вноски, минимални капиталови изисквания и тяхното взаимодействие.
- Изменение на МСС 23 Разходи по заеми (в сила от 01.01.2009 г.)
- Изменение на МСС 1 Представяне на финансови отчети (в сила от 01.01.2009 г.)
- Изменение на МСС 27 Консолидирани и индивидуални финансови отчети (в сила от 01.07.2009 г.)
- Изменение на МСФО 2 Плащане на базата акции: Условия за получаване на права и анулиране (в сила от 01.01.2009 г.)

Повечето от Стандартите и Разясненията посочени по горе не са приложими за дейността на Предприятието, поради което няма да окажат влияние върху финансовите му отчети за 2007г.

Таксуеми обслужени единици за Република България в периода 2003 - 2007 г.

Изменение на националната таксова единица на България за периода 2003 - 2007 г.

